

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Judejko

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kujawa

przy udziale Anny Oszwałdowskiej - Kocur Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2015 r.

sprawy **J. G. (G.)**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 16 marca 2015 roku, sygn. akt. VIII K 1482/14

1. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że podwyższa wymiar orzeczonego wobec oskarżonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do 4 (czterech) lat;
2. W pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
3. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza mu opłatę za drugą instancję w kwocie 280 zł.

Anna Judejko

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 16 marca 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII K 1482/14 Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu uznał oskarżonego **J. G.** za winnego przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności (punkt 1.), której wykonanie na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 5 lat tytułem próby (punkt 2.).

W punkcie 3. wyroku Sąd na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat od uprawomocnienia się orzeczenia, zobowiązując ww. do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów w postaci prawa jazdy w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku.

Nadto Sąd orzekł wobec oskarżonego na podstawie art. 71 § 1 k.k. karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł.

W ostatnim punkcie wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu, obciążając nimi oskarżonego i wymierzając mu opłatę.

Od powyższego wyroku apelację wniósł **prokurator** zaskarżając powyższe orzeczenie orzeczenia w części dotyczącej kary na niekorzyść J. G.. Na podstawie art. 438 pkt.4 k.p.k. skarżący zarzucił wyrokowi Sądu I instancji w wyżej

wskazanim zakresie rażąco niewspółmierność kary polegającą na nieuzasadnionym wymierzeniu kary rażąco łagodnej jak i rażąco łagodnego środka karnego poprzez zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności oraz orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres jedynie 2 lat, podczas gdy stopień winy oskarżonego, stopień społecznej szkodliwości czynu, popełnienie takiego samego czynu w przeszłości, brak pozytywnej prognozy kryminalistycznej a także względy zapobiegawcze i wychowawcze wobec oskarżonego oraz potrzeba kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa przemawiały za orzeczeniem kary bez warunkowego zawieszenia i orzeczeniem środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Przy tak sformułowanym zarzucie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary 7 miesięcy pozbawienia wolności oraz zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez oskarżyciela okazała się częściowo zasadna i jako taka skutkowała ona zmianą orzeczenia w sposób wskazany w dalszej części uzasadnienia.

Przed przejściem do analizy zarzutów wyeksponowanych w apelacji Prokuratora Sąd Okręgowy pragnie jednak podkreślić, iż w jego ocenie Sąd I instancji w sposób zgodny z przepisami procedury karnej przeprowadził postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie i z przeprowadzonych dowodów wyprowadził właściwe wnioski w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego. Uzasadnienie orzeczenia Sądu Rejonowego spełniało zarazem wymogi wskazane w treści art. 424 k.p.k. i odzwierciedlało tok rozumowania oraz wnioski płynące z analizy dowodów. Sąd Okręgowy wreszcie nie dostrzegł uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., które powodowałyby konieczność uchylenia wyroku niezależnie od granic zaskarżenia. Jednocześnie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy nie zakwestionowała żadna ze stron postępowania.

Odnosząc się zaś do zarzutu apelacji, dotyczącego wymierzenia oskarżonemu J. G. rażąco łagodnej kary należy podkreślić, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary można zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara – jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia – nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich istotnych okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami i wskazówkami jej wymiaru, a inaczej mówiąc, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiące ustawową (art. 53 k.k.) zasadę sądowego wymiaru kary, zostały przekroczone i orzeczona kara w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą. Sąd Najwyższy poprzez swoje orzecznictwo starał się znaleźć „miarę” dla kryterium „współmierności”. Tak więc w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 listopada 1973 roku (sygn. akt III Kr 254/73, opublikowanym w OSNPG z 1974 r., z. 3-4) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 387 pkt 4 k.p.k. (odpowiadający art. 438 pkt 4 obecnie obowiązującemu k.p.k. –przyp. S.O.) zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można by było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji rewizyjnej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 50 k.k. (obecnie art. 53 k.k. – przyp. S.O.) oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego”.

Rażąca niewspółmierność wymierzonej kary zachodzi wtedy, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych za przypisane przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celu kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż rażącej łagodności orzeczonej wobec oskarżonego kary oskarżyciel publiczny upatrywał wyłącznie w fackie wymierzenia tejże kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Podkreślić zatem należy, że skorzystanie z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary możliwe jest jedynie wówczas, kiedy w stosunku do oskarżonego możliwe jest sformułowanie pozytywnej prognozy kryminalistycznej, a zatem ustalenie, iż mimo zaniechania wykonania kary, nie wstąpi on ponownie na drogę przestępczą i przestrzegać będzie porządku prawnego.

W ocenie Sądu Okręgowego w Poznaniu – niepodzielającego w tym zakresie stanowiska skarżącego – dotychczasowa karalność oskarżonego za popełnienie przestępstwa, jakkolwiek stanowiła istotną okoliczność obciążającą, nie stała jednak na przeszkodzie sformułowaniu wobec J. G. pozytywnej prognozy kryminalistycznej. Sąd stoi bowiem na stanowisku, iż zastosowana wobec ww. kara wolnościowa w połączeniu z maksymalnym, pięcioletnim okresem próby, nie tylko wywrze na oskarżonego pożądany wpływ ale pozwoli na kontrolę zachowania oskarżonego, bez konieczności jego izolacji penitencjarnej i związanej z tym stygmatyzacji w społeczeństwie. Bezwzględna kara pozbawienia wolności winna być ostatecznością.

Dla możliwości sformułowania pozytywnej prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego i uznania, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art.69§4kk - przemawiający za daniem oskarżonemu szansy do zmiany swego zachowania w warunkach wolnościowych - w ocenie Sądu Okręgowego znaczenie ma fakt, iż oskarżony prowadzi ustabilizowane życie rodzinne i zawodowe, zaś świadomość możliwości jego utraty winna powstrzymać go przed powrotem na drogę przestępstwa w przyszłości. Nie bez znaczenia pozostaje przy tym postawa oskarżonego, który przed Sądem wyraził skruchę i skorzystał z instytucji poddania się karze. Pozwala to sądzić, że oskarżony zrozumiał naganność swego postępowania i wyciągnie wnioski na przyszłość. Gdyby zaś oskarżony nie skorzystał z danej mu szansy, nic nie będzie stało na przeszkodzie, aby wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary w przyszłości zarządzić.

Jednocześnie jednak Sąd uznał za wskazane podwyższenie wymiaru orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów do 4 lat. O ile bowiem nie budziła zastrzeżeń Sądu sama konieczność czasowego wyeliminowania oskarżonego z grona osób kierujących pojazdami o tyle orzeczenie powyższego środka karnego w 2 – letnim wymiarze uznać należało za nadmiernie łagodne. Trzeba bowiem podkreślić, iż oskarżony swym zachowaniem doprowadził do powstania realnego zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym zwłaszcza przy uwzględnieniu faktu, iż znajdował się on w stanie nietrzeźwości trzykrotnie przekraczającym dopuszczalne normy zaś przypisanego mu czynu dopuścił się w czasie, gdy na drogach panuje zazwyczaj znaczny ruch samochodowy.

Przemawiało to za wyeliminowaniem oskarżonego z grona uczestników ruchu drogowego na czas dłuższy, niż uczynił to Sąd Rejonowy. Jednocześnie środek karny z wymiarze 4 lat stanowić będzie – obok kary grzywny – istotną dolegliwość dla oskarżonego i powinien wywrzeć pożądany efekt wychowawczy.

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w sposób dalej idący Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie utrzymał je w mocy.

W ostatnim punkcie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy na podstawie art.627kpk w zw. z art.634kpk, z uwagi na fakt, że apelacja Prokuratora została częściowo uwzględniona (nie ma zatem zastosowania art.636§1kpk) kosztami postępowania odwoławczego obciążył oskarżonego, zaś na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 3 ust. 2 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r., Nr 49 poz. 223 z późn. zm.) wymierzył mu opłatę za drugą instancję w kwocie 280 zł. J. G. posiada bowiem stałe źródło dochodów i koszta we wskazanej wyżej wysokości jest w stanie ponieść.

SSO Anna Judejko